

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
відділу поліцейської діяльності №1 Шепетівського районного управління
поліції ГУНП в Хмельницькій області
23.10.2024**

м. Хмельницький, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі - НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 23.10.2024 групою національного превентивного механізму (далі – група НПМ) здійснено відвідування Відділу поліцейської діяльності №1 Шепетівського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області (далі – ВП, відділ поліції).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Шейгец Оксана Миронівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації;

Шаповалов Олег Олександрович, представник громадської організації.

Відділ поліції знаходиться за адресою: вул. Шевченка, 1, м. Нетішин, Шепетівський р-н, Хмельницька область, 30100.

Керівництво: Кондратюк Андрій Сергійович, начальник відділу поліцейської діяльності №1 Шепетівського районного управління поліції ГУНП в Хмельницькій області.

Загальна чисельність працівників ВП, станом 23.10.2024, становить 30 осіб, з них атестованих працівників по штату 29, з яких 4 посади є вакантними.

ВП є структурним підрозділом Шепетівського районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Хмельницькій області та здійснює повноваження в межах Нетішинської міської територіальної громади.

Відділ поліції розташований в чотириповерховій будівлі із підвальним приміщенням, яке відповідно до Акту оцінки готовності захисної споруди цивільного захисту від 02.10.2024 є протирадіаційним укриттям, яке розраховане на розміщення 125 осіб.

Біля центрального входу у відділ поліції наявна інформація про найменування підрозділу поліції.

Доступ до вестибюлю є вільним, розміщується пост чергового, що забезпечує пропускний режим і здійснює реєстрацію доставлених, запрошених і відвідувачів, доступ яких до приміщень відділу поліції здійснюється після реєстрації у Журналі обліку доставлених, відвідувачів і запрошених.

Під час відвідування ВП затриманих, доставлених у приміщенні поліції не перебувало.

Під час відвідування зафіксовано позитивні напрацювання у діяльності ВП. Так, встановлено, що у відділі поліції ведуться ремонтні роботи з метою функціонування інформаційної підсистеми «Custody Records» - інформаційно-

комунікаційна система «Інформаційний портал національної поліції України» (фото 1).

Групою НПМ оглянуто службові кабінети співробітників відділу поліції. Під час огляду службових приміщень сторонніх осіб (окрім співробітників поліції), предметів, які можуть бути застосовані для катування чи психологічного тиску на затриманих осіб не виявлено.

Також з'ясовано, що у ВП проводяться комісійні обстеження кабінетів щодо виявлення заборонених предметів, які можуть бути засобами катування або неналежного поводження.

У відділі поліції ведеться Журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги (далі – Журнал). Згідно із записами Журналу у 2024 році відділом поліції здійснено 7 повідомлень центру надання безоплатної правничої допомоги про факти затримання осіб у кримінальних провадженнях. При перевірці записів у Журналі фактів несвочасного повідомлення про затримання осіб, неприбуття або невчасного прибуття призначеного регіональним центром адвоката для надання затриманій особі безоплатної вторинної правової допомоги не зафіксовано.

Окрім того, ВП щокварталу з відповідним міжрегіональним центром проводиться звірка відомостей щодо кількості переданих та зареєстрованих повідомлень про випадки затримання осіб.

При вивченні Журналу реєстрації надання медичної допомоги особам, які перебувають у органі поліції з'ясовано, що у 2024 році випадки щодо надання домедичної допомоги затриманим особам у ВП не зафіксовані.

В черговій частині відділу поліції наявна універсальна аптечка, яка обладнана необхідними предметами та інструментами першої домедичної допомоги.

Протягом 2023 та 2024 років, станом на день відвідування, повідомлень від громадян про ймовірні неправомірні дії поліцейських ВП не надходило.

Попереднє відвідування відділу поліції групою НПМ не здійснювалося.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України)

1. Пунктом першим розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції, затвердженої наказом МВС від 23.05.2017 № 440 (зі змінами) (далі – Інструкція), передбачено, що для тимчасового тримання затриманих осіб у територіальних підрозділах поліції обладнуються кімнати для затриманих. Однак, у відділі поліції, відповідно до наказу ГУНП в Хмельницькій області від 21.03.2023 № 296 «Про зупинення діяльності кімнат для

затриманих в окремих підрозділах Шепетівського районного управління поліції Головного Управління Національної поліції в Хмельницькій області», кімнати для затриманих, а їх 3 (три), не функціонують (фото 2).

Перебування затриманих осіб у відділі поліції без поміщення їх до кімнат тимчасового затримання може призводити до утримання їх в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, незабезпечення необхідним харчуванням, питною водою, вільним доступом до туалету тощо. У своїх доповідях Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (Дванадцята Загальна доповідь CPT/Inf(2002)15) зазначає про необхідність забезпечення затриманих осіб харчуванням (мінімум один раз на день повноцінним харчуванням, щось більш суттєве, ніж бутерброд), доступом до води, туалету. Особи, які повинні провести ніч в місці тримання, мають бути забезпечені чистим матрацом та ковдрами.

Під час перевірки Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених встановлено порушення Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 (у редакції наказу Міністерства внутрішніх справ України від 08.02.2022 № 103 «Про внесення змін до Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України»), а саме: в частині належного ведення журналу, некоректного заповнення граф журналу, внесення виправлень та допущення підтертостей.

Порушення права на охорону здоров'я (стаття 49 Конституції України, стаття 23 Закону України «Про Національну поліцію», Порядок підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115)

2. Всупереч вимогам пункту 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, у працівників відділу поліції на момент відвідування були відсутні відповідні сертифікати щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги.

Відповідно до розділу III Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України та Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156, органи внутрішніх справ сприяють організації надання

замісної підтримувальної терапії або проведення детоксикації адмінзатриманим.

Утім, під час спілкування з інспекторами чергової частини, які чергували в день відвідування, було з'ясовано, що вони не обізнані з порядком дій, передбаченим у разі затримання особи, яка потребує лікування препаратами замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ). Окрім того, у черговій частині відділу поліції відсутній перелік закладів охорони здоров'я, де впроваджена ЗПТ, визначений додатком 1 зазначеного Порядку.

Також встановлено, що працівники відділу поліції не були ознайомлені із Порядком взаємодії закладів охорони здоров'я, територіальних органів внутрішніх справ, установ виконання покарань і слідчих ізоляторів у частині забезпечення наступності диспансерного спостереження за ВІЛ-позитивними особами, здійснення клініко-лабораторного моніторингу за перебігом хвороби та проведення антиретровірусної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України від 05.09.2012 № 692/775/1311/5, яким визначено алгоритм дій працівників поліції у разі затримання особи, яка потребує отримання препаратів антиретровірусної терапії.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України)

3. Відповідно до вимог пунктів 17, 18 розділу VI Інструкції з метою забезпечення права затриманого на конфіденційне побачення із захисником у ТВП обладнується відповідна кімната для конфіденційного побачення. Зустріч затриманого та його захисника в кімнаті для конфіденційного побачення має відбуватися під візуальним контролем уповноваженої службової особи, але в умовах, що виключають можливість передачі будь-яких сторонніх предметів, прослуховування чи підслуховування, з метою забезпечення законності під час проведення такої зустрічі та заходів безпеки.

Однак, у відділі поліції, на момент відвідування, кімната для конфіденційного побачення затриманого із захисником відсутня.

4. В порушення вимог підпунктів 9, 10 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських», у відділі поліції відсутня кімната для проведення слідчих дій, а процесуальні дії із затриманими особами проводяться в кімнаті для прийому громадян, службових кабінетах співробітників без належної відеофіксації таких дій.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поведженню чи покаранню у Другій Загальній доповіді [CPT/Inf(92)3]) наголошував, що електронні записи поліцейських допитів є додатковою гарантією недопущення жорстокого поведження із затриманими особами (такі записи надають також значні переваги самій поліції).

5. Неналежне правове інформування в установі. У вестибюлі відділу поліції відсутні стенди, які б містили інформацію щодо права особи на інформацію, відсутні зразки заяв, скарг, інформація щодо представників Уповноваженого ВРУ з прав людини в регіоні та громадських організацій, які надають правову допомогу. Зі слів начальника ВП, відсутність інформаційних стендів у вестибюлі відділу поліції пов'язано із проведенням ремонтних робіт.

Порушення прав осіб з інвалідністю (Конвенція про права осіб з інвалідністю)

6. У порушення Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність) доступність до приміщень ВП для маломобільних груп населення не забезпечено (фото 3).

Так, у порушення вимог пунктів 5.3, 6.1.2, та 6.3 ДБН Інклюзивність вхід до будівлі ВП обладнано зовнішнім пандусом, який не відповідає нормам у зв'язку з чим, маломобільні групи населення без сторонньої допомоги не можуть потрапити до приміщення ВП.

Також в порушення вимог 6.1.8 ДБН Інклюзивність, не забезпечено доступ осіб з інвалідністю, які пересуваються на кріслах колісних, та маломобільних груп населення до санітарно-гігієнічного приміщення, оскільки наявний санвузол знаходиться на другому поверсі та через відсутність відповідних підйомних механізмів є недоступним для вказаної категорії відвідувачів.

Інші порушення

7. У відділі поліції наявна Книга скарг і пропозицій. Проте, у порушення вимог пункту 5 частини другої розділу II Інструкції у відділі поліції відсутня скринька «Для заяв, скарг і пропозицій», яка повинна бути розташована в доступному для громадян місці.

8. В порушення вимог Наказу Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579, не встановлені показники (стрілки) руху до укриття.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції в Хмельницькій області:

1. Забезпечити контроль за усуненням порушень, виявлених в ході відвідування відділу поліцейської діяльності №1 Шепетівського РУП ГУНП в Хмельницькій області.

Відділ поліцейської діяльності №1 Шепетівського районного управління поліції ГУНП в Хмельницькій області:

1. Обладнати у відділі поліції службові приміщення для проведення опитування і процесуальних дій з відвідувачами, запрошеними і доставленими до органів (підрозділів) поліції, а також для конфіденційного побачення з адвокатом.
2. Забезпечити функціонування кімнати для затриманих.
3. Забезпечити відповідне навчання з надання домедичної допомоги для всього особового складу відділу поліції.
4. Забезпечити належне ведення службової документації.
5. Забезпечити розміщення у доступному місці інформаційного стенду з інформацією про організацію роботи відділу поліції, графіків прийому громадян, із розміщенням зразків заяв і скарг, контактних номерів «гарячих» телефонних ліній Національної поліції, Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, а також громадських організацій, які надають правову допомогу.
6. Забезпечити доступність для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення відповідно до вимог законодавства.
7. Забезпечити наявність скриньки «Для заяв, скарг і пропозицій».
8. Виготовити та розмістити на видних місцях вказівні знаки «Укриття».

Додаток: фотоматеріали на 1 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ -
 головний спеціаліст Відділу сприяння
 роботі регіональних представництв
 Секретаріату Уповноваженого
 Верховної Ради України з прав людини

Оксана ШЕЙГЕЦ

Фото 1

фото 2

Фото 3

